

LIVETS SLUTSKEDE, DÖDSFALL OCH LIVET EFTER DÖDEN

VID DÖDSFALL

Bara Gud vet när döden inträffar. Döden är ju slutet på det liv vi lever här på jorden, men islam lär oss att det också finns ett liv efter detta. När man vet att en person är nära livets slut uppmanas de närmaste att vara där. Anhörigas uppgift är att finnas där och att uppmuntra den döende att säga första halvan av trosbekännelsen: "La ilaha illa-Allah" ("Det finns ingen gud förutom Allah"). Profeten Muhammad (fvmh), sa: "om dessa är de sista ord en person yttrar i det här livet kommer han/hon till paradiset".

Inom den muslimska traditionen finns inga sakrament. Detta innebär att de olika ritualer och förberedelser som ska ske i samband med dödsfall kan utföras av en imam som också kanske är föreståndare för en muslimsk församling men det kan likväl vara en muslim som har kunskap om ritualer vid dödsfall.

Följande handlingar är påbjudet att utföra när en person avlidit:

- Sluta ögonen på den avlidne
- Täcka hela kroppen och ansiktet med ett lakan. Det kan göras av vårdpersonalen eller av anhöriga.
- När anhöriga och vänner kommer för att ta avsked kan de ta bort lakanet från ansiktet för att ta avsked och sedan lägga tillbaka det igen.
- Det är påbjudet för de anhöriga att be för den som har dött. Man kan också kyssa den döde på pannan eller kinden. Så gjorde sändebudet Muhammed (fvmh) vid sin sons död.
- Det är de anhörigas plikt att ordna med det praktiska kring begravningen. Om inga anhöriga finns där är det en kollektiv plikt för muslimerna i samma stad att se till detta.
- Den döde måste tvättas. Män tvättas av män och kvinnor tvättas av kvinnor. Ett barn kan tvättas av både män och kvinnor. Man tvättar hela kroppen med rent vatten och tvål eller schampo. Under tvagningen ska man hela tiden täcka kroppen från halsen och neråt.
- Hela kroppen kläs efter tvagningen i en enkel svepning, helst av vitt tyg. Det brukar vara bomullstyg. Svepningen täcker hela kroppen och huvudet. Den döde bär inga smycken eller kläder – bara svepningen.
- I praktiken muslimer använder inte kistor. Den döde bärs på en bår. Man utför en speciell bön för den döde. Bönen sker i moskén eller utomhus. Bönen tar ungefär tre minuter.
- Det är bra om så många som möjligt deltar, men bönen kan utföras av bara en enda person.
- Efter bönen bärs den döde på en bår till begravningsplatsen och de som deltagit i bönen går med i begravningsståget till gravplatsen.
- Kroppen begravs liggande på höger sida med ansiktet vänt mot Mecka, (som muslimer gör när de ber de fem dagliga böner). När graven har stängts ber var och en enskilt för den döde. Det ger stor belöning att delta i begravningsbönen och gå med i begravningsståget.

○ Normalt sker begravningen samma dag eller dagen efter. Tyvärr är det mycket byråkrati och ingen brådska här i Sverige vilket gör att begravningen här få vänta flera dagar, ibland en vecka eller mer.

○ Det finns en stark uppmaning till muslimer att besöka familjen, som förlorat en anhörig, för att visa sitt deltagande. Grannar, släktingar och vänner uppmanas att laga mat åt familjen de första dagarna. Familjen som har sorg ska inte behöva tänka på matlagning och de förväntas inte bjuda besökare på någonting, förutom kanske te eller kaffe.

DÖDSBEGREPPET

Ur ett islamiskt perspektiv är en människa död när själen lämnar kroppen. Begreppen "hjärndöd" är främmande inom islam, däremot betraktas människan död om det är helt säkert att hjärnan och hjärtat har slutat fungera, enligt de islamiska rätt skolorna.

SJÄLVMORD

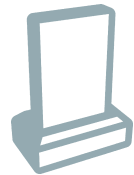
Självord i sig är en tragedi för den som begår självmord såväl som för dennes anhöriga. Den muslimska traditionen betonar livets helgd. Detta innebär att ingen har rätt att ta ett liv. Här talar man även om att det egna livet är en gåva som måste förvaltas och respekteras. Koranen säger: "och låt inte era egna händer medverka till er undergång" (Koranen, kapitel 2, vers 195).

Denna tanke torde ligga djupt rotat i de flesta av oss, oavsett livsåskådning. Därför är det viktigt att förstå att den som begår eller försöker begå självmord med stor sannolikhet mår väldigt dåligt. Det kan hända att den som försökt begå självmord, alternativt anhöriga eller vänner, moraliserar kring handlingen, eftersom man har vissa uppfattningar om självmord. Den typen av förmaningar är dock till föga hjälp i en sådan situation. Här är det istället viktigt att hjälpa den enskilde såväl som övriga drabbade att se det mänskliga tillståndet.

OBDUKTION

Utifrån ett generellt islamisk synsätt skall obduktion endast ske undantagsvis, det vill säga om det är nödvändigt för medicinsk forskning som syftar till att minska lidandet för andra, eller när det föreligger misstanke om brott eller när det är fråga om någon mycket sällsynt sjukdom. Efter obduktionen måste kroppen återställas och alla organ placeras tillbaka i den avlidnes kropp.

Balsamering accepteras endast då det är nödvändigt för transport till utlandet. För både balsamering och obduktion gäller att inga organ får avlägsnas från kroppen.

TRANSPLANTATION

Transplantationer är tillåtna enligt de islamiska rätt skolorna i de fall då patientens liv kan räddas med ett nytt organ, och donatorn eller anhöriga till denne har gett sitt tillstånd. Allt som räddar liv och botar sjukdom är tillåtet enligt islam, såvida det inte innehåller något, eller innebär något, som är helt förbjudet.

KREMERING

Ur islamiskt religiöst perspektiv får en avliden person inte kremeras. Avliden kropp är integrerad del av begravningsbön där den grundläggande principen är att följa profetens praxis. Kroppen skall tvättas i enlighet med en given ritual, svepas för att sedan begravas.

TVAGNING OCH SVEPNING AV DE AVLIDNA

Tvagnig och svepning är obligatorisk. Det är familjens plikt och plikt av de efterkommande. I dagens samhälle är det imamer och kunniga personer inom föreningar/församlingar som utför tvagningar och svepningar av de avlidna.

PÅ BEGRAVNINGSPLATSEN

En avliden muslim skall begravas och begravningen skall ske på en muslimsk begravningsplats. De som sänker ned den döde i graven skall i första hand vara anhöriga till den döde. Den döde skall ligga på höger sida i graven, med ansiktet vänt mot Mecka. Det är önskvärt att anhöriga och andra närvarande deltar i nedläggningen med att kasta jord på graven. Graven skall markeras med en gravsten för att kännas igen av de anhöriga. Man får inte gräva upp en grav om det inte finns särskilda skäl till det, såsom för rättsmedicinsk undersökning eller dylikt.

Alla Guds profeter uppmanade sina folk att dyrka Gud och tro på livet efter detta. Detta är anledningen till att alla Guds profeter vädjade till människornas etiska, moraliska och rationella medvetande, d v s:

"Hon (människan), tillämpar en liknelse på Oss och glömmer att hon [själv] är skapad och frågar: "Vem kan ge liv åt förmultnade ben?". Säg: "Han som först skapade dem skall ge dem [nytt] liv, eftersom Han har kunskapen om allt skapande; (Ya-Sin - 78-81).

Det kommer en dag när hela universum kommer att förstöras och då kommer också de döda att återuppstå för att ställas till svars inför Gud. Denna dag kommer att vara början på det eviga livet.